

однолітками та людьми різного віку. Самоврядування також сприяє формуванню та розвитку активної громадянської позиції.

Студентське самоврядування відіграє важливу роль у становленні особистості студента, оскільки є запорукою успішного та перспективного майбутнього. Філософські основи студентського самоврядування відображають загальнолюдські цінності, такі як свобода, справедливість, рівність і відповідальність. Воно є важливим елементом освітнього процесу, який не лише формує професійні навички, але й виховує активних, свідомих громадян, здатних до самоорганізації та соціальної взаємодії.

Список використаних джерел:

1. Андрущенко В.П. Філософія освіти: навчальний посібник. – 2-ге видання. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. 348 с.
2. Скиба Ю., Червона Л., Паламарчук О. Студентське самоврядування та його роль у забезпеченні якості вищої освіти. *International Scientific Journal of Universities and Leadership*. 2022. С. 127-138.
3. Язловецька О. Студентське самоврядування як засіб соціалізації молоді. Наукові записки. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/53036429.pdf> (дата звернення: 30.09.2024).

***Abstract:** in this scientific work, the concept of "student self-government" is defined; the philosophical essence of student self-government is revealed; the ethics of leadership and collective responsibility of this organization are analyzed.*

***Key words:** students, student self-government, ethics of leadership, collective responsibility.*

Науковий керівник:

Суріна Г. Ю.,

канд. філос. наук,

ст. викладач кафедри економічної теорії та суспільних наук,

Миколаївський національний аграрний університет

УДК 504:37.03

Вплив змін клімату на виробництво та якість харчових продуктів

Вікторія Коржова,

здобувачка вищої освіти

Спеціальність 181 Харчові технології

Миколаївський національний аграрний університет

***Анотація:** Зміни клімату суттєво впливають на сільське господарство, що, у свою чергу, позначається на виробництві та якості харчових продуктів. Підвищення середньорічної температури, зміни у режимах опадів, екстремальні погодні явища та зростання рівня вуглекислого газу в атмосфері призводять до змін у врожайності, складі та безпечності продуктів харчування. У даній роботі проаналізовано основні наслідки кліматичних змін для агропромислового сектору, розглянуто адаптаційні стратегії для зменшення негативного впливу, а також перспективи застосування сучасних технологій для підвищення стійкості продовольчих систем. Дослідження ґрунтується на аналізі сучасних наукових даних та прогнозів щодо майбутнього розвитку аграрної галузі в умовах глобального потепління.*

Ключові слова: зміни клімату, виробництво харчових продуктів, якість продуктів, сільське господарство, адаптація.

Людські впливи продовжують змінювати клімат Землі протягом 21 століття. Сучасне наукове розуміння, підкріплене великою кількістю результатів спостережень та моделювання, вказує на те, що зміни складу атмосфери призводять до подальшого підвищення середньої глобальної температури, зміни моделей опадів, підвищення рівня моря, зміни екстремальних погодних явищ та зниження снігового покриву, сухопутного льоду та масштабів морського льоду. Зміни клімату є однією з найважливіших екологічних та соціально-економічних проблем сучасності, що суттєво впливають на всі сфери людської діяльності, зокрема на сільське господарство та харчову промисловість. Це, у свою чергу, впливає на обсяги виробництва та якість харчових продуктів, що може стати серйозною загрозою для продовольчої безпеки [1].

Зміни клімату стосуються як кожної окремої людини, так і постають глобальним викликом для всього людства. Сільське господарство є однією з тих галузей, які мають бути у центрі уваги при міркуванні про запобігання цій загрозі. Аграрний сектор постає у даному випадку і як співучасник, і як потерпілий від природних процесів. З одного боку аграрії власноруч роблять істотний внесок у збільшення глобальної небезпеки, з іншого - зміни клімату становлять суттєві загрози виробництву продуктів харчування.

Серед країн Європи, наприклад Австрія перебуває в числі країн, які серйозно переймаються проблемами змін клімату. В Україні ця проблема покладається головним чином на відповідальність великого агробізнесу, хоча й фермери та дрібні виробники також можуть робити свій вагомий внесок у її вирішення. Наприклад, у межах взаємодії агроіндустріального холдингу МХП з американськими партнерами в Україні заплановано будівництво вуглецевонейтрального заводу з виробництва олії, високопротеїнових кормів, біоетанолу та зрідженої вуглекислоти харчової якості. Передбачається, що цей завод щорічно здійснюватиме переробку 500 000 тонн кукурудзи у продукцію з високою доданою вартістю [2]. Екологічний підхід дозволить при цьому не лише суттєво знизити парникові викиди, але й зменшити кількість вуглекислих забруднень в атмосфері. Вважається, що більшість вуглекислих викидів агропромислового господарства має від тваринництва, отже виробництво рослинних харчових продуктів містить потужний потенціал для скорочення цих викидів. Наразі у багатьох країнах Євросоюзу зменшується кількість використання мінеральних добрив, що постає важливим кроком у напрямі вирішення проблеми парникового ефекту. Ефективними методами впровадження органічного землеробства можуть стати також сучасні методи управління сівоzmіною, турбота про цілорічне озеленення, накопичення поживних речовин у ґрунтах тощо. Доцільними видаються також процеси, що сприяють накопиченню гумусу, який не тільки забезпечує родючість ґрунтів для прийдешніх поколінь, а й сприяє зменшенню кількості повеней і селів, завдяки своїй здатності вбирати воду.

У сфері харчової промисловості також активно розвиваються інноваційні технології, такі як виробництво альтернативних джерел білка (рослинні та комахові білки, лабораторно вирощене м'ясо), що дозволяє зменшити негативний вплив тваринництва на навколишнє середовище. Крім того, зростає попит на екологічно чисті та органічні продукти, що стимулює розвиток сталого сільського господарства

Основні наслідки змін клімату для харчової галузі включають:

- Зменшення врожайності сільськогосподарських культур, що є основою виробництва продовольства. Високі температури та зміни у кількості опадів можуть призводити до втрат основних харчових культур, таких як пшениця, кукурудза та рис.

- Погіршення якості сировини: зміни у складі ґрунтів, зменшення вмісту поживних речовин у рослинах, збільшення рівня забруднень та пестицидів.

- Вплив на тваринництво: тепловий стрес у тварин знижує продуктивність, а екстремальні погодні явища призводять до втрат худоби та збільшення захворюваності.

- Зростання загроз продовольчій безпеці, особливо у регіонах з нестабільним кліматом, що залежні від імпорту продуктів харчування [3].

Отже, зміни клімату мають суттєвий вплив на виробництво та якість харчових продуктів, створюючи нові виклики для продовольчої безпеки. Однак завдяки розвитку харчових технологій, інноваційних методів вирощування та переробки продуктів, а також застосуванню біотехнологій та цифрових рішень, можна мінімізувати негативні наслідки та забезпечити стабільність продовольчих систем у майбутньому. Для зменшення негативних наслідків змін клімату необхідно впроваджувати адаптаційні заходи, які допоможуть аграрному сектору зберегти стабільність виробництва для зменшення негативних наслідків змін клімату необхідно впроваджувати адаптаційні заходи, які допоможуть аграрному сектору зберегти стабільність виробництва. Загалом, зміни клімату становлять серйозний виклик для продовольчої безпеки, проте завдяки науково обґрунтованим адаптаційним стратегіям та технологічним інноваціям можна значною мірою мінімізувати їх негативні наслідки. Подальші дослідження у цій сфері сприятимуть збереженню стабільності продовольчих систем та забезпеченню населення якісними харчовими продуктами в умовах глобального потепління.

Список використаних джерел:

1. Виробництво продуктів харчування в умовах мінливого клімату URL: <https://ukrayinska.libretexts.org/> (дата звернення 20.02.2025 р.)

2. Як виробляти «кліматично-дружню» їжу URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-yakisne-zhyttia/3249487-ak-viroblati-klimaticnodru-znu-izu.html> (дата звернення 20.02.2025 р.)

3. Зміна клімату та сільське господарство URL: <https://eos.com/uk/blog/zmina-klimatu-ta-silske-hospodarstvo/> (дата звернення 20.02.2025 р.)

Анотація: *Climate changes significantly affect agriculture, which, in turn, affects the production and quality of food products. Increases in average annual temperature, changes in precipitation patterns, extreme weather events, and rising levels of carbon dioxide in the atmosphere lead to changes in the yield, composition, and safety of food. This paper analyzes the main consequences of climate change for the agro-industrial sector, considers adaptation strategies to reduce the negative impact, as well as the prospects of using modern technologies to increase the sustainability of food systems. The research is based on the analysis of modern scientific data and forecasts regarding the future development of the agricultural sector in the conditions of global warming.*

Ключові слова: *climate change, food production, product quality, agriculture, adaptation.*

Науковий керівник:

Суріна Г. Ю.,

канд. філос. наук,

ст. викладач кафедри економічної теорії та суспільних наук,

Миколаївський національний аграрний університет

УДК 631.15

Системний підхід в агропромисловому виробництві

Олег Легін,

здобувач вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *Багатовимірність сучасного агропромислового виробництва вимагає застосування системного підходу, як методології, заснованої на принципах цілісності, комплексності, оптимізації, адаптивності, сталого розвитку. Розглянуто деякі компоненти системного підходу на прикладі діяльності закарпатської сільськогосподарської компанії AgroGloryTime.*

Ключові слова: *системний підхід, агропромислове виробництво, принципи системного підходу, підсистеми агропромислового виробництва, сільськогосподарська компанія AgroGloryTime.*

В агропромисловому виробництві системний підхід постає актуальною методологією, що розглядає сільське господарство і галузі, пов'язані з ним, як єдину складну систему, де всі елементи взаємопов'язані і взаємодіють одне з одним. Такий підхід дозволяє оптимізувати процеси, підвищити ефективність виробництва, знизити витрати й мінімізувати негативний вплив на довкілля.

Системний підхід в агропромисловому виробництві розвивається завдяки працям таких вітчизняних вчених, як П.М. Василюк, М.І. Голубенко, С.В. Квітка, В.І. Лапа, І.Д. Примак, О.П. Тарасенко і багато інших; а також працям зарубіжних вчених, як П.А. Санчес (системний підхід до підвищення родючості у тропічних регіонах), Д. Монтгомері (регенеративне землеробство), Дж. Стаффорд (точне землеробство), Р. Фергюсон (ІІІ у сільському господарстві) та ін.